

निन्विद्रादयो वशं नयंतिलोकपालत्वात्कुतोऽहंतत्राह यमिति मत्सरएवज्वरोयेषांतेयंहित्वा द्विपदः चतुष्पदः सरीसृपंजंगमं स्थाणुस्थावरंचयदत्र दृश्यते तत्किंचिदपि पातुं न शक्ताः सत्त्वमेव प्राणरूपेण पालक ईश्वरश्चेत्यर्थः तथा च श्रुतिः ता अहिंसंता हमुक्थमस्म्यहमुक्थमस्मीत्यादि ॥ २७ ॥ अवतारचरितमाह भवान् इमां क्षोणीं मयामनुना सह मत्सहितां धृत्वेत्यध्याहारः ऊर्मिमालावतिप्रलयार्णवे ओजसाक्रमते विचरति यद्वा पातुमित्यस्यानुषंगः क्षोणीं पातुं क्रमते उत्सहत इत्यर्थः यतः अजः कीदृशीम् ओषधीनाम् वीरुधांच निधिमाश्रयभूताम् तस्मै नमः जगतो यः प्राणगणस्तस्यात्मने नियंत्रे ॥ २८ ॥ तस्मिन् यतमां तां प्रियतनुम् ॥ २९ ॥ अकूपाराय कूर्माय सर्वः संपूर्णः सत्त्वगुणो विशेषणं यस्य न उपलक्षितं

यं लोकपालाः किल मत्सरज्वरा हित्वा यतंतोऽपि पृथक् समेत्य च ॥ पातुं न शो कुर्हि पदश्चतुष्पदः सरीसृपं स्थाणु यदत्र दृश्यते ॥ २७ ॥ भवान्युगांतार्णव ऊर्मिमालिनि क्षोणीमिमामोषधिवीरुधां निधिम् ॥ मया सहोरुक्रमते ज ओजसा तस्मै जगत्प्राणगणात्मने नम इति ॥ २८ ॥ हिरण्मयेऽपि भगवान्निवसति कूर्मतनुं विश्वाणस्तस्य तस्मिन् यतमां तनुमर्यमा सह वर्षपुरुषैः पितृगणाधिपतिरुपधावति मंत्रमिमं चानुजपति ॥ २९ ॥ ॐ नमो भगवते अकूपाराय सर्वसत्त्वगुणविशेषणाय नोपलक्षितस्थानाय नमो वर्ष्मणे नमो भूम्ने नमो नमोऽवस्थानाय नमस्ते ॥ ३० ॥ यद्रूपमेतन्निजमाययाऽर्पितमर्थस्वरूपं बहु रूपरूपितम् ॥ संख्या नयस्यास्य यथोपलंभनात् तस्मै नमस्ते व्यपदेशरूपिणे ॥ ३१ ॥ जरायुजं स्वेदजमंडजोद्भिदं चराचरं देवर्षिपितृभूतमैन्द्रियम् ॥ द्यौः खं क्षितिः शैलसरित्समुद्रद्वीपग्रहर्क्षेत्यभिधेय एकः ॥ ३२ ॥

स्थानं यस्य वारिचरत्वात् वर्ष्मणे वर्षीयसे कालानवच्छिन्नाय भूम्ने सर्वगताय अवस्थानाय आधाराय ॥ ३० ॥ निजमाययाऽर्पितं प्रकाशितमेतदर्थस्वरूपं दृश्यं पृथिव्यादियस्यैव रूपम् यतः पृथक् नास्ति कथं भूतम् बहुभिः रूपैरूपितं निरूपितं यस्य च संख्या नास्ति कुतः अयथा मिथ्यैवोपलंभनात् न हि मरीचिजलमेतावदिति संख्यातुं शक्यते अव्यपदेशरूपिणे अनिरुक्तप्रपंचाकाराय ॥ ३१ ॥ बहुरूपत्वं दर्शयंस्तस्येश्वरादव्यतिरेकमाह जरायुजेति द्वीपग्रहर्क्षमित्यभिधेयस्त्वमेवैकः न त्वद्यतिरिक्तोऽस्ति सर्वखल्विदं ब्रह्मेत्यादि श्रुतेरित्यर्थः ॥ ३२ ॥